

SKURDO IR NELYGYBĖS RODIKLIŲ PROGNOZAVIMAS EKONOMINIO AUGIMO IR COVID-19 PANDEMIJOS KONTEKSTE LIETUVOJE

Vitalija Gabnytė¹, Aušra Čižauskaitė², Jekaterina Navickė³

¹ *Vilniaus universitetas, vitalija.gabnyte@evaf.vu.lt*, ² *Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, ausra.cizauskaite@socmin.lt*, ³ *Vilniaus universitetas, jekaterina.navicke@fsf.vu.lt*

Pranešimo tikslas - pristatyti skurdo ir nelygybės rodiklių prognozavimo metodologiją ir jos rezultatus, atsižvelgiant į ekonominio augimo ir Covid-19 pandemijos kontekstą 2019-2021 m. Lietuvoje. Prognozavimas apjungia mikrosimuliacijų ir duomenų kalibracijos technikas. Analizei naudojami 2019 m. Pajamų ir gyvenimo sąlygų tyrimo duomenys, atspindintys 2018 m. pajamas. Rezultatai atskleidžia teigiamas skurdo ir nelygybės mažinimo tendencijas 2018-2019 m. laikotarpiu bendroje populiacijoje ir pagal amžiaus grupes esant sparčiam ekonomikos augimui ir gerėjančiai darbo rinkos situacijai bei 2020 m. prasidėjus Covid-19 pandemijai šalyje. 2020 m. numatomas skurdo mažėjimas yra nulemtas mažėjančio skurdo rizikos lygio tarp senyvo amžiaus asmenų bei vaikų. Pačios pažeidžiamiausios grupės yra jaunimas (18-24 m.) ir vyresnio darbingo amžiaus (50-64 m.) asmenys, kurioms 2020 m. numatomas skurdo rizikos didėjimas. Prognozės 2021 m. rodo, jog absoliutus skurdo lygis lyginant su 2020 m. išliks stabilus, o santykinis skurdo rizikos lygis, tikėtina, didės 0.5 p.p. Visgi skurdo rizika Lietuvoje, tikėtina, išliks žemesnio lygio nei 2012-2019 m. laikotarpiu. 2021 m. prognozuojamas senyvo amžiaus asmenų skurdo rizikos mažėjimas, kurį lems pensijų augimas dėl indeksacijos, naujos išmokos vienišiams asmenims įvedimas ir kitos priemonės. Kita vertus, kitose amžiaus grupėse yra prognozuojamas skurdo rizikos didėjimas nuo 0.5 p.p iki 1.5 p.p. Šias tendencijas lems tai, jog dalis Covid-19 priemonių buvo peržiūrėtos, sugriežtintas kai kurių jų mokėjimas, atsisakyta vienkartinį su Covid-19 susijusių mokėjimų, o 2021 m. viduryje atšaukus karantiną dalis Covid-19 priemonių nustojo galioti. Prognozuojama, kad 2021 m. Gini koeficientas didės 0.7 punkto (iki 33.7%). Nepaisant to, palyginus su 2012-2019 m. laikotarpiu Gini matuojama nelygybė šalyje išliks žemame Lietuvai lygyje, bet aukščiau ES vidurkio, kuris 2019 m. siekė 30.7 Gini punktų. Analogiškos tendencijos prognozuojamos ir S80/S20 matuojamam atotrūkiui tarp didžiausias ir mažiausias pajamas gaunančių asmenų.

Raktiniai žodžiai: prognozavimas, skurdas, nelygybė, Covid-19, Lietuva